

JOŽE PLEČNIK

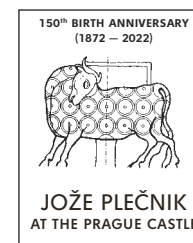
NA PRAŽSKÉM HRADĚ

AT THE PRAGUE CASTLE

Publikace byla vydána u příležitosti konání výstavy ke 150. výročí narození Jože Plečnika na Pražském hradě, jejíž součástí je soubor fotografií Saši Fuisse „Jože Plečnik a Národní a univerzitní knihovna“, Lublaň, Slovinsko

The publication was published on the occasion of the 150th birth anniversary exhibition of Jože Plečnik at Prague Castle which includes a series of photographs by Saša Fuis "Jože Plečnik / National and University Library" Ljubljana, Slovenia

Jože Plečnik na Pražském hradě

Uplynulo sto let od chvíle, kdy prezident Tomáš Garrigue Masaryk jmenoval architektem Pražského hradu profesora Jožeho Plečnika, který již deset let vyučoval na pražské Uměleckoprůmyslové škole. V Praze vychoval padesát žáků, z nichž řada ovlivnila vývoj české i slovenské architektury. Svými stavebními intervencemi na Pražském hradě a v Lánech, vytvořil důstojné sídlo prezidentského úřadu nové republiky a originálním způsobem dokázal, jak lze propojit různé historické vrstvy architektury v jednotný, velkorysý a harmonický celek. Vlna modernismu třicátých let a jeho pozdní poválečná podoba na dlouhou dobu Plečnikův odkaz zastínila. Teprve nové komplexní chápání architektury a urbanismu na přelomu 60. a 70. let spolu s postmoderním hnutím vyvolalo o jeho dílo nový zájem, který kulminoval velkou retrospektivní výstavou v pařížském Centre Georges Pompidou v roce 1986, a konečně před čtvrt stoletím velkolepou prezentací jeho díla „in situ“ přímo na Pražském hradě v roce 1995. Ta znamenala jeho definitivní satisfakci a zařazení mezi světové fenomény architektury 20. století.

Jože Plečnik at the Prague Castle

A hundred years ago, President Tomáš G. Masaryk appointed Professor Jože Plečnik as Prague Castle architect. Up to then, Plečnik had spent ten years teaching at the Prague School of Applied Arts, guiding over fifty pupils there, many of whom went on to influence the development of Czech and Slovak architecture. It was with his architectural redevelopment at Prague Castle and in Lánský that Jože Plečnik conceived a grand residence for the Presidential Office of the New Republic, demonstrating originality by entwining historical architectural layers into a gracious and harmonious unified form. Due to the onset of Modernism in the 1930s and its latter post-war form, Plečnik's true legacy was overshadowed for quite a time. Only by the turn of the 1960s then 1970s, with the postmodern movement and its new comprehensive re-evaluation of architecture and urbanism, did renewed interest awaken in his work, culminating in a grand retrospective exhibition at the Georges Pompidou Centre in Paris (1986). And definitively, a quarter of a century ago, with a superlative presentation of his work "in situ" directly at Prague Castle (1995). This meant from then on, the name Jože Plečnik could reap ultimate satisfaction with his inclusion among the world titans of 20th Century architecture.

„Chci-li dělat dobrou architekturu, musím být dobrým člověkem.“

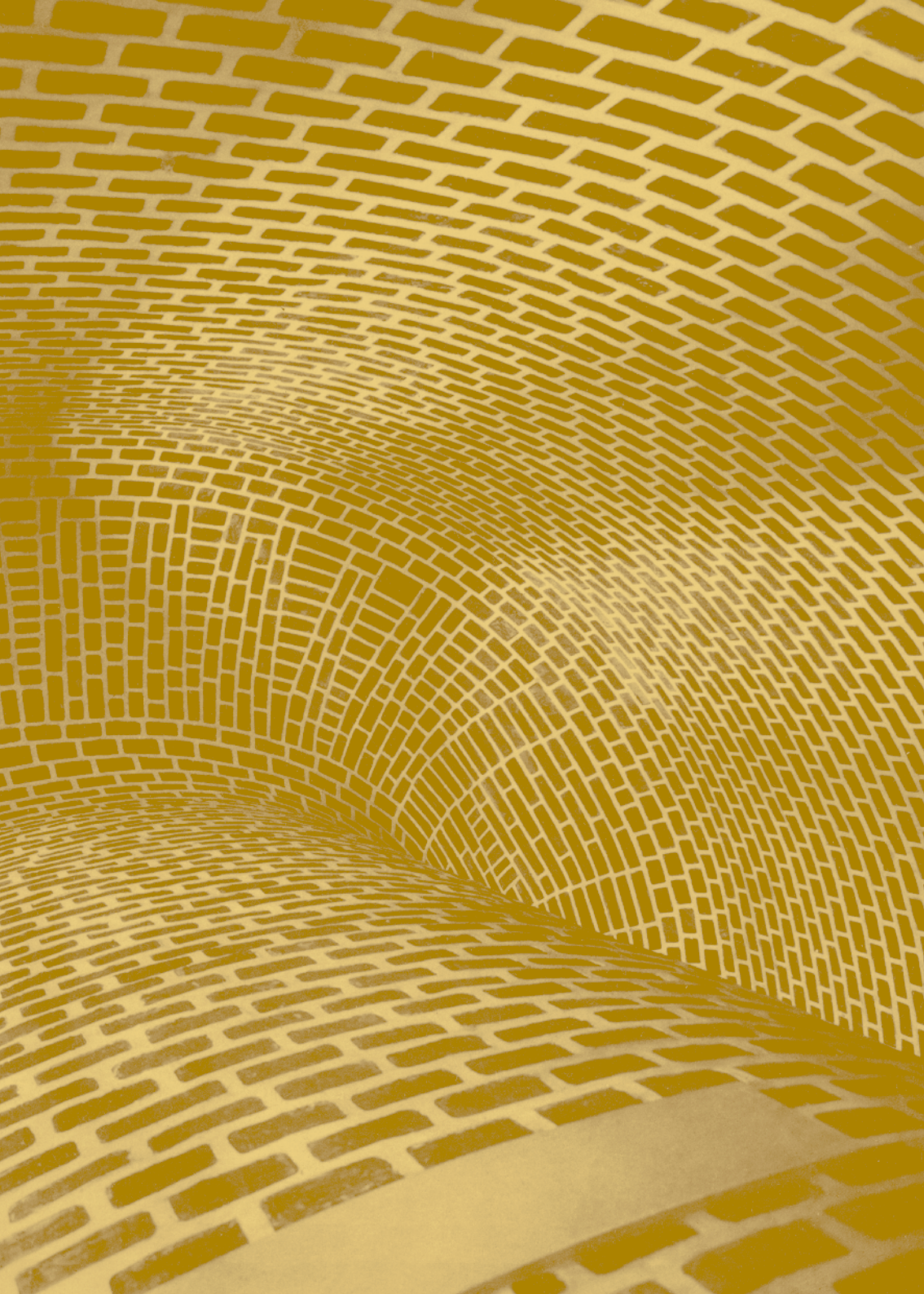
"If I want to create good architecture, I have to be a good person."

Jože Plečnik

Pražský hrad

Prague Castle

I. nádvoří Pražského hradu /
The First Courtyard of Prague Castle

- 1 **Pavimento a vlajkové stožáry**
Paving and Flagpoles / 8–9
- 2 **Sloupová síň**
The Column Hall / 10–11

Zahrada na Baště
a Masarykova vyhlídka /
The Garden on the Bastion
and Masaryk's Lookout

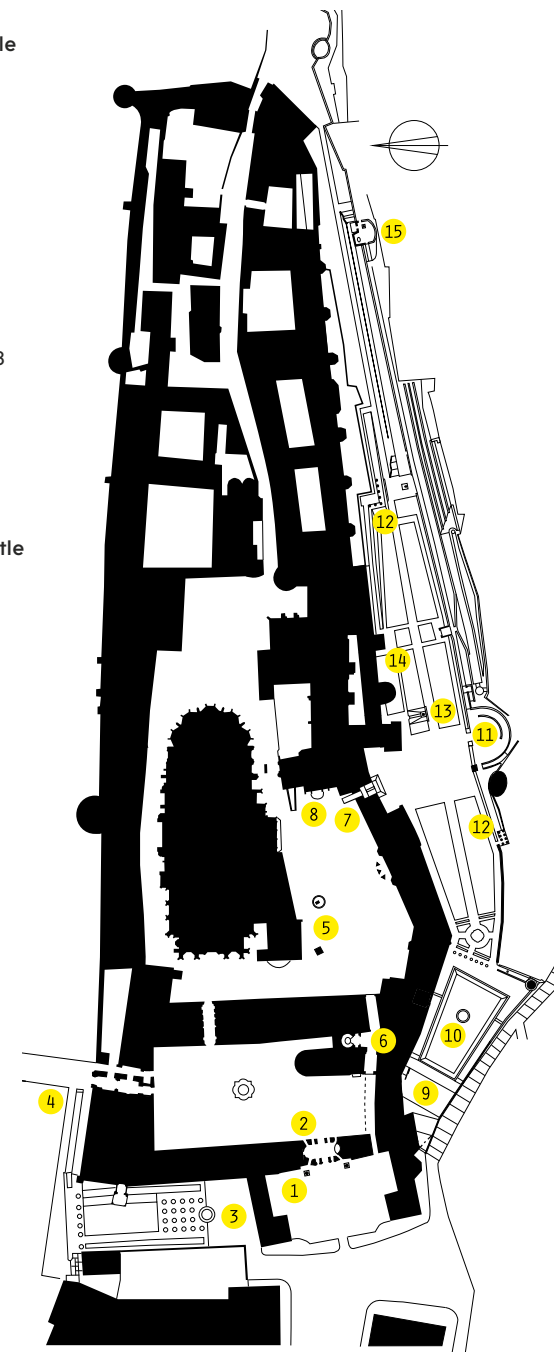
- 3 **Zahrada na Baště**
The Garden on the Bastion / 12–13
- 4 **Balustráda k Jelenímu příkopu**
a Masarykova vyhlídka
Railing to the Stag Moat
and Masaryk's Lookout / 14–15

III. nádvoří Pražského hradu /
The Third Courtyard of Prague Castle

- 5 **Monolit a kašna sv. Jiří**
The Obelisk and
St. George's Fountain / 16–17
- 6 **Byt T.G.M.**
The Apartment of T.G.M. / 18–21
- 7 **Býčí schodiště**
The Bull Staircase / 22–23
- 8 **Orlí kašna**
The Eagle Fountain / 24–25

Jižní zahrady Pražského hradu /
South Gardens of Prague Castle

- 9 **Monumentální schodiště**
Monumental staircase / 26–27
- 10 **Rajská zahrada**
The Paradise Garden / 28–31
- 11 **Plečnikova vyhlídka**
Plečnik's Lookout / 32–37
- 12 **Velké a Malé Bellevue**
Little and Great Bellevue / 38–39
- 13 **Památník defenestrace**
Defenestration Memorial / 40–41
- 14 **Ptačinec**
Aviary / 40–41
- 15 **Moravská bašta**
Moravian Bastion / 42–45

Pavimento a vlajkové stožáry

Hned na počátku svého působení na Hradě Plečnik řešil slavnostní nástup do „cour d'honneur“, prvního nádvoří z Hradčanského náměstí, který měl sloužit také k ceremoniálu přijímání státních návštěv. Poučen italskými příklady nevolil pro „pavimento“ tradiční pražskou mozaiku, ale kamennou dlažbu z velkoformátových žulových desek. Od vstupní brány znázornil trasování cest do tvaru „V“ ke Sloupové síni a směrem k přístupu do prezidentského bytu. Slavnostní charakter hlavního vstupu zdůraznil dvěma pětadvacetimetrovými stožáry po stranách Matyášovy brány, které jsou zhotoveny z jediného kmene moravské jedle. V roce 2015 při rekonstrukci byly jejich repliky zhotoveny lepením z menších segmentů modřínového dřeva. Stožáry jsou opatřeny pozlacenými hroty, posazeny na zlatých „poduškách“ a ukotveny v žulových soklech monumentální velikosti. Státní vlajky byly na nových stožárech poprvé slavnostně vztyčeny 21. října 1925.

Na Hradě vydláždil prvé nádvoří velkými žulovými deskami. Monumentální dlažba... způsobila nebývalý úžas, ne však hned obecné uznání... Na prvním nádvoří postavil dvě jedle z moravských lesů... Jaká myšlenka! Chtěl nám připomenout naše lesy!

Pavel Janák, 1928

Paving and Flagpoles

Right at the beginning of his tenure at Prague Castle, Jože Plečnik worked on the ceremonial entrance to the "Court of Honour" in The First Courtyard from Hradčany Square, which was also to serve as a ceremonial space for receiving state visits. Opting not for traditional Prague mosaic tiles, instead informed by the Italian "pavimento" he set down stone paving made of large size granite slabs. From the entrance gate, he depicted a v-shaped route to the Column Hall and toward the president's apartment. He emphasised the ceremonial character of the main entrance with two twenty five metre high poles on the sides of Matthias' Gate, which are made of a single Moravian fir trunk. In 2015 during reconstruction, replicas were made by gluing together smaller segments of larch wood. The masts are tipped with gilded spikes, mounted on golden "cushions" and anchored on monumental granite plinths. For the first time, national flags were ceremoniously hoisted on these new masts on October 21st 1925.

At the Castle, Plečnik paved The First Courtyard with large granite slabs. Monumental paving... causing unprecedented amazement, but not initially general recognition... Two fir trees from the Moravian forests stand in The First Courtyard... What an idea! He wanted to remind us of our forests!

Pavel Janák, 1928

Sloupová síň

Po dokončení úprav prvního nádvoří bylo Plečnikovým úkolem vytvořit v západním křídle vlevo od Matyášovy brány slavnostní síň, která měla být používána pro přijímání hlav států, případně pro instalaci významných expozic (např. korunovačních klenotů). Architekt, inspirován svou studijní cestou za klasickým dědictvím antické architektury do Řecka na jaře 1927, navrhl probourání stropů a vytvoření vysokého ceremoniálního prostoru, lemovaného po stranách sloupovou galerií, ve dvou patrech se sloupy v dórském řádu, v nejvyšším patře se sloupy s iónskými hlavicemi. Strop je vytvořen z měděných nýtovaných plátů, uprostřed je zavěšen zlatý lvíček podle návrhu Plečnikova žáka Karla Štipla. Čelní stěny rámuji kamenné vítězné oblouky. Nad obloukem ve směru Matyášovy brány je umístěna galerie, jejíž strop je identicky proveden z nýtovaných měděných plátů, zatímco oblouk ve směru k následujícímu Rothmayerovu sálu byl v prvním patře opatřen balkonem a nad ním ve druhém patře je sloupová postaveno před kulaté „plečnikovské“ okno. Toto vnitřní průčelí Sloupové síně bylo v první polovině 70. let narušeno vestavbou schodiště pro přístup do Rothmayerova sálu a ke Klínové chodbě u Španělského sálu.

Plečnik, i když užívá hotových stávajících forem, pohybuje se volně a svobodně a buduje sám nejvyšší řád tak bezpečný jako klasicismus sám o sobě.

Pavel Janák, 1928

The Column Hall

After the completion of the alterations to The First Courtyard, Plečnik's task was to create a ceremonial hall in the west wing to the left of Matthias' Gate, which was to be used for receiving heads of state or holding key exhibitions, for example; displaying the crown jewels. Inspired by his study trip to the classical heritage of ancient architecture in Greece in spring 1927, the architect demolished the ceilings and created a tall ceremonial space lined on the sides by a gallery of Doric columns. The ceiling is made of riveted copper plating and in the middle hangs a golden lion cub designed by Plečnik's pupil Karel Štipl. The front walls are framed by triumphal stone arches. Above the arch facing Matthias' Gate is a gallery whose ceiling is identically made of riveted copper plates, while the arch towards the Rothmayer Hall was fitted with a balcony on the first floor and above it on the second floor the portico is presented in front of a round 'Plečnik window'. This inner facade of The Column Hall was disturbed in the first half of the 1970s by construction of a staircase for access to the Rothmayer Hall and the Wedge Corridor near the Spanish Hall.

Plečnik, even though he uses pre-existing forms, moves loosely and freely builds to the highest order as redoubtable as classicism itself.

Pavel Janák, 1928

Zahrada na Baště

Cílem hradních úprav bylo propojit čtvrté nádvoří mezi západním průčelím Hradu a zdí Arcibiskupského paláce s přístupem k prostoru nad Jelením příkopem a k Pražskému mostu. Plečnik rozdělil – v souladu s původním barokním dělením mezi nádvořím a zahradou – celý areál na dvě nivelity, z níž ta níže položená má charakter nádvoří. To je upraveno štěrkopískovými poli, vloženými mezi žulové pásy. Vyšší úroveň zahrady severním směrem k Jelenímu příkopu je oddělena žulovou zdí, prolomenou uprostřed kruhovým bramantovským schodištěm s půlkruhem negativních a pozitivních stupňů. Písčitou plochu zahrady vyplnil Plečnik řadami tují, evokujících mediteránní atmosféru. Archeologické vykopávky bastionu před vstupem do hradního křídla, podle něhož dostala zahrada své jméno, byly objeveny až během stavebních prací a byly zakryty pergolou s popínavými rostlinami. Průčelí hradního křídla a zeď k zahradě Arcibiskupského paláce lemují zatravněné pásy, nenápadně naznačující přechod od urbánní substance nádvoří přes japonsky distingo- vaný prostor organizované zahrady k volné přírodě v Jelením příkopu. Jde o stejnou myšlenku, kterou Plečnik současně realizoval také v Lublani, kde městská promenáda pokračuje přes alej parku Tivoli do volné přírody pahorku Šiška.

The Garden on the Bastion

One of the castle renovation aims was to connect The Fourth Courtyard between the western facade of Prague Castle and the walls of the Archbishop's Palace with access to the area above the Stag Moat and to the Powder Bridge. Emulating the original baroque division between the courtyard and the garden, Plečnik parted the entire area into two levels, of which the one below has the character of a courtyard. This is augmented by sandy gravel channels in between the granite strips. The garden on the higher level to the north towards the Stag Moat is separated by a granite wall, cleft in the centre by a circular Bramante staircase with semicircles of double helix step design. Plečnik filled the sandy surface of the garden with rows of Thuja, evoking a Mediterranean atmosphere. The garden takes its name from archaeological excavations of the bastion, before entering the northern wing. These were discovered only during construction work and were covered by a pergola with climbing plants. The facade of the northern wing and the wall to the garden of the Archbishop's Palace are lined with grassy strips, inconspicuously indicating the transition from the urban substance of the courtyard through the Japanese-themed area of the regimented garden to the wild of the Stag Moat. This is the same concept that Plečnik brought to Ljubljana, where the city promenade continues across the alley of Tivoli Park to the open nature of Šiška hill.

Balustráda k Jelenímu příkopu a Masarykopva vyhlídka

Zahrada Na baště ústí na terasu – balustrádu nad Jelením příkopem, propojenou schodištěm s tzv. Plečnikovou lávkou, vedoucí podél severního průčelí Hradu k Prašnému mostu a v západním směru s tzv. Kyklopským schodištěm do plenéru horního Jeleního příkopu. Architektův mimořádný cit pro situace prokazuje volba monumentálního robustního měřítka balustrády z umělého kamene na přechodu mezi urbánním prostředím Hradu v kontrastu s přírodou terénní vlny Jeleního příkopu. Pod terasou je situována renovovaná arkádová síň. Na svahu v severní části horního Jeleního příkopu situoval Plečnik již v letech 1922–1924 polokruhovou vyhlídkovou terasu obepínající starou lípu. Obloukem do svahu zaklesnutá terasa je obepnutá na jižní straně dvěma symetrickými schodišti, která ji spojují s terémem, a nabízí nezvyklé pohledy na západní siluetu Hradu a katedrály. Toto renesančně pojaté vyhlídkové místo se stalo oblíbeným cílem vycházek prezidenta T. G. Masaryka, po němž je také pojmenována. Východním směrem z vyhlídkové terasy ústí ve stejném duchu koncipovaná stupňovitá vinice.

Railing to the Stag Moat and Masaryk's Lookout

The Garden on the Bastion opens onto a terrace, a handrail above the Stag Moat, connected by a staircase to the so-called "Plečnik footbridge" leading along the northern facade of the castle to the Powder Bridge and in the western direction by the so-named Cyclops Staircase to the open air of the upper Stag Moat. The architect's sublime sense of location is seen by the selection on an immense robust scale of an artificial stone balustrade at the transition between the urban environs of the castle, inverse to the undulating natural terrain of the Stag Moat. Under the terrace is a renovated arcade hall. Between 1922 and 1924, on the northern slope of the upper Stag Moat, Plečnik constructed a crescent-shaped lookout terrace surrounding an old Lime tree. The curving terrace above the slope is surrounded on the south side by two symmetrical staircases that infuse it with the terrain, offering unique views to the western aspects of castle and cathedral. This Renaissance scenic spot became a favoured haven for President T.G. Masaryk, after whom it is named. To the east of the lookout lies a stepped vineyard redolent of this same spirit.

Monolit a kašna sv. Jiří

Idea vztyčit na Hradě žulový monolit byla určena pro Rajskou zahradu, teprve poté, když se na počátku transportu vybraný kámen v Mrákotíně zlomil, rozhodl se Plečnik postavit monolit na III. nádvoří v takové poloze, aby byl viditelný jak od průchodu z II. nádvoří k vstupnímu průčelí katedrály sv. Víta, tak i od náměstí s bazilikou sv. Jiří. Vrchol 15,5 m vysokého monolitu zamýšlel Plečnik zakončit skleněným jehlancem. Po velké Plečnikově výstavě na Pražském hradě v roce 1996 tam zůstala pozlacená konstrukce jehlancového vrchlíku podle návrhu Tomáše Valeny. Pod obeliskem je kruhová síň, která měla sloužit jako hrob neznámého vojína. Pro gotickou sochu sv. Jiří, dříve instalovanou v barokní kašně Francesca Carattiho, vytvořil Plečnik nový dioritový sokl a bronzovou nýtovanou kruhovou balustrádu a situoval ji nově v ose hlavního vstupu. Prostor s archeologickými vykopávkami mezi starým proboštvím a katedrálou zastřešil a opatřil průhledem, a na radu Alice Masarykové ozdobil atiku i mříž stylizovanými lipo-vými listy.

The Obelisk and St. George's Fountain

The idea to erect a granite obelisk at the castle was intended for The Paradise Garden. Only after the selected stone quarried in Mrákotín broke in two at the beginning of transport did Plečnik decide to construct an obelisk in The Third Courtyard as to be visible both from the passage of The Second Courtyard and to the entrance facade of St. Vitus Cathedral, as well as from St. George's Basilica square. Plečnik intended to finish the top of the fifteen and a half metre high obelisk with a glass pyramid, but this was unrealised. After the extensive Plečnik exhibition at Prague Castle in 1996, a gold-plated stainless steel pyramid cap, designed by Tomáš Valena, was placed on top. Under the obelisk is a circular hall, which was to serve as a "Tomb of The Unknown Soldier". For the Gothic statue of St. George, formerly positioned at the baroque fountain by Francesco Caratti, Plečnik created a diorite plinth and a riveted circular bronze balustrade and newly situated it in line with the main entrance. The archaeological excavations between the old rectory and the cathedral were roofed, providing a viewpoint, and on the advice of Alice Masaryk, he decorated the underside and lattice with stylised Lime tree leaves.

Byt T.G.M.

Byt prezidenta Tomáše Garriguea Masaryka byl přístupný z vestibulu v průjezdu mezi II. a III. nádvořím Hradu, tzv. Prezidentovým schodištěm, které obepíná válcovou spárovanou věž, v níž je umístěn prezidentův výtah v elegantním designu z týkového dřeva. Masarykův byt, který tvořil enfiládu v jižním křídle Pražského hradu, byl během komunistické éry z větší části nevhodnými přestavbami zničen. Centrálním veřejným prostorem Masarykova bytu je impluvium, umístěné ve druhém patře, v křížení mezi jižním a středním křídlem Hradu. Prostor je opatřen horním osvětlením nad žulovou kašnou, po jejíchž stranách jsou umístěny kamenné podstavce s vázami z 19. století. Na impluvium navazují Harfový salon, Zelený sloupový salon a Erbovní síň v románské Bílé věži, v jejímž středu je stůl z týkového dřeva, postavený na desce z kararského mramoru s nápisem „Obci starosti své podrob“.

Duchovním centrem bytu byla knihovna, která sloužila i jako prezidentova pracovna. Stěny lemují mahagonové knihovní regály, prostor je dále vybaven pracovním stolem, čtecím pultem, sedací soupravou a kašnou, zhotovenou ze slezského mramoru. Původní Masarykova knihovna, která v roce jeho smrti obsahovala 107000 svazků, je dnes umístěna zčásti v Masarykově ústavu Akademie věd, zčásti na Karlově univerzitě.

Masarykova knihovna měla zůstat provždy nedotknutelným svědectvím duchovnosti, z níž se zrodil samostatný stát. Alice Masaryková ji dokonce považovala za jakousi národní relikvii.

Damjan Prelovšek, 1995

The apartment of T.G.M.

The apartment of President Tomas G. Masaryk is accessible from the lobby in the passage between the Second and Third Courtyards of the castle, the so-called Presidential Staircase, flanked by two conical towers, in which is located the President's elevator in an elegant teak wood design. Masaryk's apartment, comprising a long aligned enfilade corridor through a number of rooms in the southern wing of the Castle, was largely destroyed during the communist era by insensitive reconstruction. The central greeting space of President Tomáš G. Masaryk's apartment is the sunken basin impluvium in the atrium, located on the second floor at the junction of the southern and central wings of the castle. The atrium is equipped with lighting above the granite fountain, on the sides of which are stone pedestals with vases from the 19th Century. The impluvium leads on to the Broad Corridor, the New Drawing Rooms, the Old Hall and the Romanesque White Tower, in the centre of which is a table made of teak wood, built on a Carrara marble slab with the inscription "Villages worry about their personal details". The spiritual centre of the apartment was the library, which also served as the president's office. The walls are decked with mahogany bookcases and the space furnished with a work desk, reading couch and a fountain made of Silesian marble. The original Masaryk Library, which contained 107,000 volumes at the time of his death, is now located partly at the Masaryk Institute of the Czech Academy of Sciences and partly at Charles University.

Masaryk's library was to remain forever an untouchable testimony to the spirituality from which an independent state was born. Alice Masaryk even considered it a kind of national relic.

Damjan Prelovšek, 1995

Býčí schodiště

Třetí nádvoří propojil Plečnik s plateau mezi Hartigovskou zahradou a zahradou na Valech Býčím schodištěm v místě, kde historický přechod už existoval. Původní ideu schodiště zakončeného v zahradě monumentálním portálem s pěti sloupy z roku 1925, které měly symbolizovat pět historických částí Československa, upustil pro geologické problémy zahrady Na Valech, jejichž sanace by si vyžádala značné náklady. Poté navrhl skromnější řešení, které je „exteriérovou“ variantou schodiště v interiéru budovy Hospodářské a živnostenské komory v Lublani. Betonová konstrukce nového schodiště zároveň staticky upevnila hradní budovu. Schodiště s mínojskými, k patce se zužujícími sloupy nabízí z balkonu s kovovými balustrádami úchvatný pohled na pražské panorama. Tento průhled z prostoru schodiště je rozdělen symetricky umístěným tradičním plečnikovským sloupem s iónskou hlavicí. V umělecko-řemeslných detailech je uplatněna semperovská metamorfóza, v níž kámen, respektive kov napodobuje dřevěnou konstrukci. To je zvláště zřetelné na vstupním baldachýnu, kde kamenická práce imituje truhlářské řemeslo a kov textilii. Touto metodou dosahuje architekt jemné a účinné gradace měřítka od intimního k monumentálnímu a jejich interakce. Symbolický význam býků odkazuje na Plečnikovu vazbu k mínojské kultuře. Řezbářské práce a býci jsou dílem Damjana Pešana.

The Bull Staircase

Jože Plečnik connected The Third Courtyard on a plain between The Hartig Garden and The Rampart Garden with The Bull Staircase, in a place where a historical crossing had existed. The original idea of the staircase was to culminate in the garden with a grand portico with five columns from 1925, supposed to symbolise the five historical regions of Czechoslovakia. This was dropped due to the geological problems in the Rampart Garden, the renovation of which would incur considerable cost. He then proposed a more modest solution; an 'outside' version of the staircase found inside the Chamber of Trade, Commerce and Industry in Ljubljana. At the same time, the concrete construction of the new staircase would abut and strengthen the castle building. The staircase with Minoan columns tapering to their footing offers a breathtaking view of the Prague skyline from the metal balustrade balcony. This view from the stairs is divided by a symmetrically placed traditional 'Plečnik column' with an Ionic head. The Semper metamorphosis is applied with artisan detail, as stone and metal imitate that of a wooden structure. This is especially evident in the entrance canopy, where the stonework imitates joinery and crafted metal fabric. With this method, the architect achieves a fine and effective gradation of scale from intimate to colossal as they entwine. The symbolic meaning of the bull refers to Plečnik's affinity to Minoan culture. The carvings and bulls are the work of Damjan Pešan.

Orlí kašna

Dlažba (pavimento) III. nádvoří byla jedním z nejdávajících a nejkontroverznějších Plečnikových počinů na Pražském hradě. Rastrem velkoformátových čtvercových desek o rozměru metr čtvereční, rozmanitých barevných nuancí, původem z osmi kamenolomů Čech a Moravy, velkoryse vyrovnal a sjednotil nádvoří, jehož jedinými akcenty před siluetou jižního průčelí katedrály se staly monolit a kašna sv. Jiří. Tím se ovšem Orlí kašna, tvořená korintským sloupem, zakončeným Plečnikovou měděnou koulí s olověnými tryskami, ponořená přibližně 1,40 cm pod novou nivelitou nádvoří, ocitla u vstupu do Starého královského paláce. Plečnik ji obepnul polokruhovou žulovou balustrádou, jež slouží i k posezení. Výškový rozdíl u Starého královského paláce vyřešil protáhlou rampou, kterou – pro usnadnění chůze – vyzdobil žulovým „běhounem“ ve tvaru meandru. Ventilací mříž zdobena „plečnikovským“ pletencem na stěně rampy se objevuje i na bronzových poklopech kanálů. Ty označují trasu málo známého technického díla, tzv. Plečnikovy štoly, která vede pod terénem z hradních nádvoří až po Hradčanské náměstí. Úprava nivity nádvoří vyvolala proti Plečnikovým hradním přestavbám protest 245 československých žen, který patrně přispěl k jeho rozhodnutí svou činnost v Praze ukončit.

The Eagle Fountain

The paving of The Third Courtyard was one of Plečnik's most daring and controversial deeds at Prague Castle, with a grid of large one metre square slabs, in various hues and shades, from eight quarries of Bohemia and Moravia, he brought down the level of the courtyard, wherein one could see only hints of The Obelisk and St. George's Fountain, in front of the silhouette of the southern facade of the cathedral. Inside the courtyard however, he placed The Eagle Fountain at the entrance to the Old Royal Palace. Formed by a Corinthian column, topped by Plečnik's gold-plated copper sphere with lead taps, the fountain sits approximately one metre forty centimetres below the new courtyard terrain. Plečnik surrounded it with a semicircular granite balustrade; also used as a bench. He solved the height difference at the Old Royal Palace with an elongated ramp which, to facilitate walking, he decorated with a stepped granite tread. The ventilation grilles are decorated with 'Plečnik braiding' on the ramp wall, which also appear on the bronze manhole covers. These show the route of a little-known technical work; the so-called 'Plečnik gallery', which leads below ground level from the castle courtyards to Hradčany Square. Plečnik's lowering of The Third Courtyard terrain provoked protest from 245 Czechoslovak women against Plečnik's castle reconstructions, which may have added to his decision to end his activities in Prague.

Monumentální schodiště

Po nepřesvědčivém výsledku soutěže na řešení hradních zahrad v roce 1919 byl na doporučení Spolku výtvarných umělců Mánes tímto úkolem pověřen prezidentem Masarykem Jože Plečnik. Ten vyřešil vstup do Rájské zahrady z trojúhelníkové terasy, opatřené balustrádou na vrcholu Starých zámeckých schodů. Proložením jižní cihlové zdi zdvojeným portálem s kanelovaným sloupem uprostřed se velkorýse otevírá k široce rozevřenému schodišti. Sloup připomíná spojení s archaickou řeckou architekturou. Na schodišti měl být umístěn obelisk na paměť československých legionářů, který však byl nakonec instalován na III. nádvoří. Jižní hranu schodiště zdobí metamorfózy řecké keramiky – v nice je umístěna pískovcová váza ve tvaru řeckého lékythose a na zábradlí je kvadratická syenitová mísa. V jižním průčelí jsou situovány tři vstupy do zahrady z Nového královského paláce, které ústí do Lví síně, vinných sklepů a poslední z nich směřoval k Vázovému schodišti. Ten byl zamýšlen jako soukromý vstup prezidenta Masaryka do hradních zahrad. Rozšiřující se kaskádové schodiště ústí do orámovaného travnatého lichoběžníkového prostoru s velkou mísou. Pod schodištěm je síň, která byla původně zamýšlena jako prostor kaple a jež obsahuje i sokl neuskutečněného obelisku.

Monumental Staircase

After the lacklustre competition result for The Paradise Garden renovation in 1919 and on the recommendation of The Mánes Association of Fine Artists, Jože Plečnik was entrusted with this task by President Masaryk. He unlocked the entrance to The Paradise Garden with a triangular terrace, armed with a balustrade at the top of the Old Castle Stairs. By breaking through the south brick wall, creating a double-wide portico with a fluted column in the centre, it liberally yields to a wide-open staircase. The column evokes adherence to ancient Greek architecture. A memorial obelisk to the Czechoslovak Legionnaires was to be placed on the staircase, but it eventually was installed in The Third Courtyard. The southern side of the staircase is decorated with a metamorphosis of Greek ceramics, in a wall niche a sandstone vase in the shape of Greek amphora and a square Syenite bowl on a cornice plinth. On the southern facade there are three entrances to the garden from the New Royal Palace, which leads to the Lion's Court, the wine cellars and the last of them to the Vase Staircase. It was intended as President Masaryk's private entrance to the castle gardens. The expansive cascading staircase leads to a framed trapezoidal green space with a large floating bowl made of Mrákotín granite. Below the staircase is a vaulted hall, which was originally the intended space of a chapel, which now contains the plinth of the unrealised obelisk.

Rajská zahrada

V srpnu 1923 byl v mrákotínském lomu vyložen mohutný kus žuly, z něhož byla potom opracována velká mísa o průměru 4,3 m, která byla usazena na dva hranoly jako dominantní akcent uprostřed travnaté plochy Rajské zahrady. Původní drobná barokní kašna kloub v bodu zalomení hlavní osy. Plečnik do zahrady integroval také Matyášův kruhový pavilon. Přístup k němu upravil sníženým protáhlým plateau, vydlážděným nedávno rekonstruovanou černobílou mozaikou, s výhledem na město přes novou balustrádu, s koulemi na zjednodušených podstavcích, podobně jako na opěrné jižní zdi celé zahrady. Nad tuto partii umístil sochu Josefa Kalvody Dobrý pastýř, která symbolizuje prezidenta Masaryka jako vůdce národa. Původní zeď, dělící Rajskou zahradu od zahrady Na Valech, odstranil, a pomyslnou hranici osadil řadou cypřišů.

The Paradise Garden

In August 1923, a huge piece of granite was broken in the Mrákotín quarry, from which a large bowl with a diameter of 4.3 metres was then worked, and then placed on two concave rests as an imposing focus point in the centre of the grassed area of The Paradise Garden. The original small baroque fountain was moved to The Rampart Garden at the bending juncture of the main path. Plečnik connected Matthias' circular pavilion and arbour (1617) into the garden and to the recently renovated black and white mosaic tiling, by lowering and elongating the terrain overlooking the city, and a new balustrade of spheres on simple pedestals, similar to those on the south wall of the garden. Above this he placed the Good Shepherd sculpture by Josef Kalvoda, which symbolised President Masaryk as leader of the nation. Plečnik removed the original wall, which separated The Paradise Garden from The Rampart Garden, and planted an imaginary border with a number of cypress trees.

Plečnikova vyhlídka

Zahrada Na Valech lemuje jižní průčelí Hradu od Rajské zahrady až po Opyš. Její páteří je promenádní osa, začínající u barokní kašny a ústící až na východním konci zahrady. Tuto trasu Plečnik oživil řadou zastavení, aby nabídl návštěvníkům místa pro kontemplaci nebo k výhledům na pražské panorama s akcentem na významné památky. Půvabné Malé Bellevue je situováno v sousedství pyramidy směrem k Rajské zahradě. Tato téměř půl kilometru dlouhá osa je několikrát protknutá příčnými osami v severojižním směru. Nejvýznamnější z nich je osa vedoucí z III. nádvoří od baldachýnu Býčím schodištěm přes plateau s křížením podélné i příčné osy, vytvářející ústřední slavnostní prostor celého parku, který pokračuje až k polokruhové terase nad Hartigovskou zahradou s vyhlídkou na Prahu, dnes nazývanou Plečnikova vyhlídka. Pod touto vyhlídkou je situována zimní zahrada, dnes používaná pro výstavy. Na západní hraně půlkruhové terasy je umístěna pyramida, která akcentuje i oblé schodiště, které opisuje terasu a vede k Hartigovské zahradě

Plečnik's Lookout

The Rampart Garden lines the southern facade of Prague Castle from The Paradise Garden to The Opys Gate. Its backbone is the promenade, beginning at the baroque fountain and culminating at the eastern end of the garden. Plečnik enlivened this walk with numerous stops to offer visitors places for contemplation or views of the Prague skyline with an emphasis on significant monuments. The charming Little Bellevue pillars are situated next to the pyramid towards The Paradise Garden. The almost half-a-kilometre long path ahead is transited several times by traverse paths in a north-south direction. The most striking of these is the path leading from The Third Courtyard from the canopy by the Bull Staircase through the plain, intersecting at horizontal and traverse points, creating the central ceremonial space of the whole park, which continues to the crescent-shaped terrace overlooking The Hartig Garden with a view of Prague, today named 'Plečnik's lookout'. Below this viewpoint is a winter garden, now used for exhibitions. On the western edge of the curving terrace there is a pyramid, which accentuates the round staircase that emanates from the terrace and leads to The Hartig Garden.

Velké a Malé Bellevue

V prostoru zahrady Na Valech, která lemuje jižní průčelí Hradu od rozhraní s Rajskou zahradou až po Opyš, vytvořil Jože Plečnik řadu zastavení, aby nabídl návštěvníkům atraktivní výhledy na pražské panorama. Malé Bellevue, zakotvené na jižní hraně zahrady, je variací na renesanční téma italských zahrad. Intimní pavilon s iónskými sloupy, krytý střešním baldachýnem a vydlážděný půvabnou renesanční mozaikou, nabízí výhledy k siluetě sv. Mikuláše a dalším pražským pamětihodnostem. Naproti tomu Velké Bellevue ve tvaru L se vymezuje k ženskému tereziánskému klášteru robustním sloupořadím, nesoucím vysoký architráv. V kontrastu k intimitě malého Bellevue vnáší do prostředí Velké Bellevue schinkelovskou monumentalitu. V předpolí jeho kolonády situoval Plečnik lavici a barokní Herkulovu kašnu, pro niž navrhl nový sokl. Terasu před ní otevřel k výhledu na pražské panorama.

Little and Great Bellevue

In the Rampart Garden, which lines the southern facade of the castle bordering The Paradise Garden to The Opys Gate, Jože Plečnik created a number of stops to offer visitors pleasant views of the Prague skyline. The Little Bellevue, anchored to the southern edge of the garden, is a play on the Renaissance theme of Italian gardens. The intimate pavilion with Ionic columns, covered by a roof canopy and paved with a charming Renaissance mosaic, offers views of the silhouette of St. Nicholas' Church and other Prague landmarks. In contrast, the I-shaped Great Bellevue is bound below the Theresian Institute of Noblewomen by a robust colonnade bearing tall architraves. In contrast to the intimacy of the Little Bellevue, the Great Bellevue brings Karl Schinkel-like monumentality to the surroundings. In front of this mighty arcade, Plečnik situated a bench and the baroque Hercules Fountain for which he created a new plinth. He expanded the terrace in front to take in the Prague skyline.

Památník defenestrace a Aviarium

Na památku druhé pražské defenestrace královských místodržících Viléma Slavaty z Chlumu a Košumberka a Jaroslava Bořity z Martinic 23. května 1618 byly již v barokní době umístěny pod Ludvíkovým křídlem Starého královského paláce dva pomníky. Jeden z nich – protáhlý pylon zakončený křížem – zakomponoval Plečnik do svého památníku defenestrace. Pylon umístil na dno příkopu, které označuje původní úroveň zahrady. V jižním směru ho překlenul lávkou s monumentální balustrádou – ležícím žulovým obeliskem, dlouhým osm metrů. Ten je vytvořen ze dvou oblých kusů žuly spojených uprostřed dvěma prstenci a tvarem obrovského kříže, připomínajícím osudovou křížovou cestu českého národa po bitvě na Bílé hoře. Nedaleko tohoto památníku navázal Plečnik na základy tereziánského křídla, bývalé bašty z doby Přemysla Otakara II., a přistavěl k ní pavilon Aviarium – ptačinec, neokázalou cihlovou stavbu s elegantním cihlovým schodištěm v interiéru. Tato stavba byla v době komunismu zničena, její exteriér byl rekonstruován z iniciativy prezidenta Václava Havla. Naproti jižním směrem stojí branka k alpinu a k výhledu na Karlov, jejíž portál zdobí bronzová dívčí hlava od Damjana Pešana, ozdobená hvězdou, připomínající věštbu kněžny Libuše.

Defenestration Memorial and Aviary

In memory of the second Prague Defenestration by lord regents Count Vilem Slavata of Chlum & Košumberk and Count Jaroslav Bořita of Martinice on May 23rd 1618, two memorials were placed under the Ludvík Wing of the Old Royal Palace in the Baroque period. One of them, a tall flagstaff ending in a cross, Plečnik worked into his defenestration memorial. The flagstaff, placed at the bottom of the ditch, shows the original level of the garden. To the south, it was spanned by a footbridge with a colossal railing, a horizontal granite obelisk eight metres long. It is two round pieces of granite joined in the middle by two rings with the shape of a large cross reminiscent of the fateful Stations of the Cross of the Czech nation after the Battle of White Mountain (1620). Nearby, Plečnik uncovered the foundations of a former bastion, from the time of Ottokar II of Bohemia (1252–1278), at the Theresian wing, and built an Aviary pavilion; a birdhouse, a plain brick building with an elegant brick staircase inside. This building was destroyed during the communist era but whose exterior was reconstructed on the initiative of President Václav Havel in the 1990s. Opposite, facing south with a view of Charles Bridge is the Alpina Gate and where atop sits a feminine bronze bust by Damjan Pešan, decorated with a star reminiscent of the prophecy of Princess Libuše.

Moravská bašta

Ve východní části zahrady Na Valech je situována významná Plečnikova realizace – Moravská bašta. Architekt využil zbytků původního bastionu k terase, kterou doplnil kamenným stolem a zakryl pergolou. Do stolu nechal vytesat staročeské pranostiky, vybrané Alicí Masarykovou. V bezprostřední blízkosti pergoly umístil štíhlý desetimetrový pylon z úlomku monolitu, zakončený iónskou hlavicí a zlatou koulí s blesky. Na kouli bývala situována moravská orlice, kterou však Plečnik nahradil blesky připomínajícími slovenskou část hymny „Nad Tatrou sa blýska...“ Tímto chtěl Plečnik vyhovět prezidentovi, který si přál, aby byly na Hradě vedle českých také slovenské heraldické symboly. Na druhou stranu pergoly postavil na kamenný stůl lucernu. Moravskou baštu si velmi oblíbil prezident Masaryk pro svá setkávání s přáteli. Vstup do Hradu od Opyše je nyní zdoben praporovým stožárem, který byl původně navržen a postaven před Plečnikův dům, tzv. žehličku, v Lublani a v roce 1995 u příležitosti velké Plečnikovy výstavy jeho repliku věnovalo Slovinsko Pražskému hradu.

Moravian Bastion

In the eastern part of The Rampart Garden there is a significant Plečnik intervention; the Moravian Bastion. The architect used the remains of the original bastion to the terrace, to which he covered it with a pergola and added a stone table. He had old Czech folklore carved into the table, chosen by Alice Masaryk. In the immediate vicinity of the pergola, he placed a slender ten metre pole made of a fragment of the obelisk, topped by an ionic head and a gold sphere with lightning bolts. The Moravian eagle was to be put atop, but Plečnik replaced it with lightning reminiscent of the Slovak national anthem "Lightning over the Tatras". This way Plečnik wanted to satisfy the president who wished that the castle also had Slovak heraldic symbols. On the other side of the pergola, a lantern sits on a stone table. The Moravian Bastion proved popular with President Masaryk for meetings with friends. The Opys entrance to the castle is now decorated with a flagpole, originally designed and built in front of "Plečnik's House"; the so-called "Iron" in Ljubljana, and in 1995 Slovenia donated a replica of it to Prague Castle on the occasion of the grand Jože Plečnik exhibition.

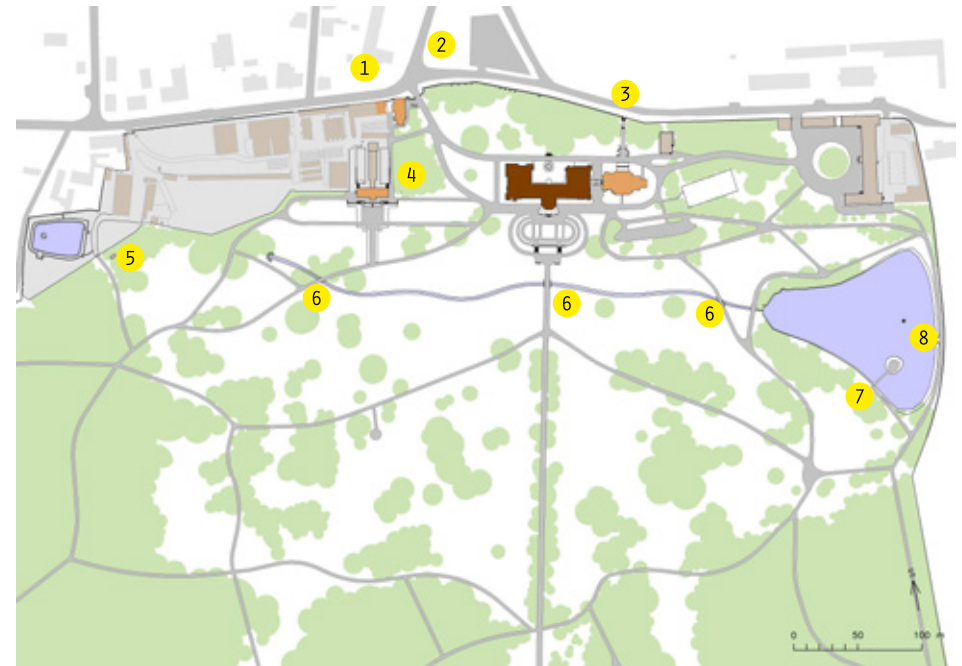
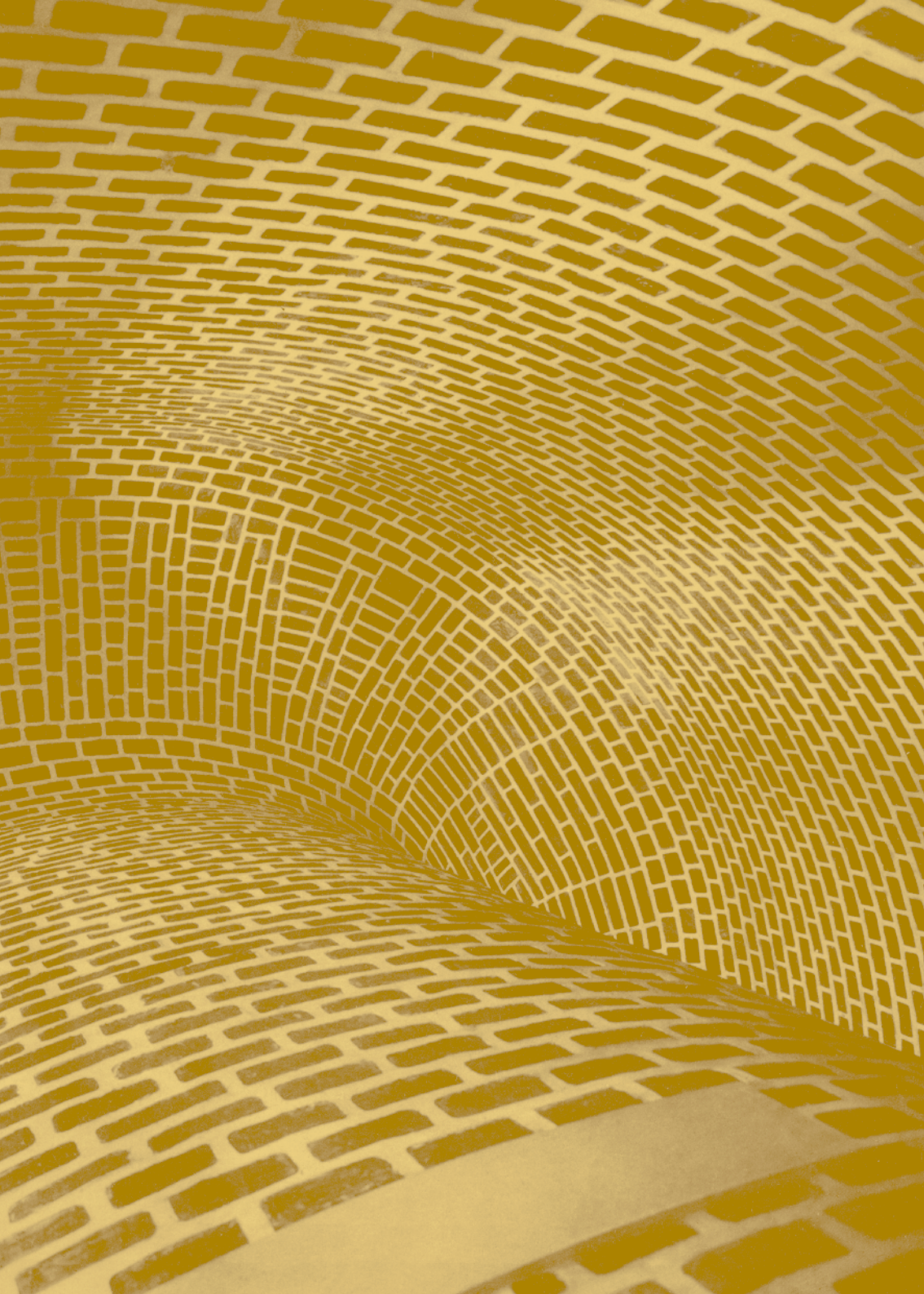
Areál Lány

Lány Area

- 1 **Památník padlým v 1. sv. válce**
War Memorial to the Fallen of The First World War / 50–51
- 2 **Kašna před vstupem do zámeckého parku**
Fountain at the front of the park / 52–53
- 3 **Vstupní dveře do zámku**
Entrance door to the chateau / 54–55
- 4 **Váza v zámeckém parku**
Vase in the chateau park / 56–57
- 5 **Včelín v zámeckém parku**
Apiary in the park / 56–57
- 6 **Můstky přes Masarykův potok v zámeckém parku**
Bridges over Masaryk's stream / 56–57
- 7 **Lávka přes rybník v zámeckém parku**
Footbridge over the pond / 58–59
- 8 **Ohradní zeď s kašnou v zámeckém parku**
Exterior wall with fountain / 60–61

Památník padlým

V srpnu 1925 požádala odbočka Jednoty československé obce legionářské o postavení pomníku padlým z 1. světové války. Prezidentská kancelář pro tento účel věnovala desetimetrový úlomek z mrákotínského žulového monolitu pro třetí hradní nádvoří. Návrh památníku vytvořil Jože Plečnik tak, aby souzněl s charakterem vstupní brány do lánského zámeckého areálu s kamennou kašnou, kterou Plečnik postavil v ohbí Zámecké ulice o dva roky dříve. Štíhlá nepracovaná žulová stéla s mosaznou zlacenou koulí na hrotu, evokující mínojské vzory, je uchycena zlaceným páskem do nižšího, hladce upraveného sloupu z lomu v Požárech u Konopiště. Na něm jsou vyryta jména obětí. Stéla je zároveň ukotvena v podloží ocelovými lanky. Ve spodní části nižšího sloupu je v měděné kazetě uložena prst z legionářského bojiště u Zborova. Dvojitý pozlacený pásek, zdobený heraldickým lvem, je dílem Karla Štipla. Na realizaci památníku dohlížel z Plečnikova pověření Otto Rothmayer. Pomník byl slavnostně odhalen 15. května 1927.

Z Vaší zahrady v Lánech jsem měla takovou radost! ... Ve Vás je moc dávat lidem štěstí... Ne moc lidí Vám rozumí. Rezultátům ano, cestě ne."

Alice Masaryková, 1921

War Memorial to the Fallen

In August 1925, a branch of the Union of the Czechoslovak Legionnaire Community requested a memorial to the fallen of the First World War to be constructed. In recognition, the President's Office donated a ten metre salvaged section of the Mrákotín granite obelisk from the Castle's Third Courtyard. The war memorial's design was created by Jože Plečnik to reflect the characters of the entrance gate to the Lány chateau complex and the stone fountain that Plečnik conceived at the corner of Zámecká street two years previous. The narrow unworked yet delicate granite stela with an evocative Minoan pattern has a gilded brass ball on the tip, attached by gilded braces to the top of a smoothly rendered circular column, quarried from Požáry near Konopiště. On the column are engraved names of the war dead. The stela itself is anchored to the ground with four steel cables. At the column base, stored in a copper case, is a finger of a Legionary Rifle Brigadier from the Battle of Zbřov, 1917. The double gold-plated belt, decorated with a heraldic lion, is the work of Karel Štipl. Otto Rothmayer supervised the onsite construction of the monument on behalf of Jože Plečnik. The War Memorial to the Fallen was unveiled in a ceremony on May 15th 1927.

*I was so happy with your garden in Lány!
You have the power in you to give people happiness... Not many people understand you. The result yes, the journey no.*

Alice Masaryk, 1921

Lány – úpravy v zámeckém parku

Zároveň s rekonstrukcemi na Pražském hradě se Plečnik zabýval také úpravami zámku a parku v Lánech, které byly zakoupeny československým státem jako letní sídlo prezidenta Masaryka. Pro zařazení několika pokojů použil starší mobiliář z Hradu, avšak pro prezidentovu ložnici a knihovnu navrhl nový, velmi jednoduchý nábytek. Dále navrhl včelín, drůbežárnu a přestavěl skleník, do něhož vestavěl malou fontánu. Mezi skleníkem a zámkem umístil vysokou vázu z umělého kamene. Pro pohled ze zámku do pleneru navrhl „travníček“, který si pan prezident velmi oblíbil, stejně jako prezidentskou lavičku. Přes zámecký potok, který ústí do rybníku ve východní části areálu, postavil tři můstky. Na jeho okraji vybudoval téměř dvouseťmetrovou ohradní zeď s fontánou s chrličí v podobě heraldických lvích hlav od Damjana Pešana. Nad hospodářským vstupem do zámku situoval heraldického lva od Karla Štipla. Mimo zámecký areál vztýčil ještě Památník padlým v 1. světové válce a na prostranství před vstupem do parku umístil kašnu. Protože zámek stojí v sousedství kostela, zřídil Plečnik nový vchod do areálu z ulice pro místní obyvatele vesnice, aby se mohli účastnit bohoslužeb. Portál po vzoru korouhvičky na pražské katedrále ozdobil soškou kohouta s křížem, kterou provedl jeho oblíbený umělecký řemeslník Otakar Hátle. Tento motiv Plečnik později několikrát zopakoval v Lublani jako ozdobu městských transfor-mátorů.

Po sametové revoluci nechal prezident Václav Havel z respektu k Plečnikovi zrenovat interiéry zámku a inicioval i obnovu fontány a ohradní zdi, včetně kamenných válců, které ji lemují.

Lány – Chateau & Park Modifications

Running concurrently with reconstruction at Prague Castle, Jože Plečnik also undertook alterations to Lány Chateau and its grounds, which were purchased by the Czechoslovak state as the summer residence of President Masaryk. Plečnik incorporated older furniture from the chateau to furnish several rooms at Lány, yet he devised new, uncomplicated furniture for the president's bedroom and library. He also designed an apiary, a poultry house and rebuilt a greenhouse, wherein he constructed a small fountain. Between the greenhouse and the chateau he positioned a tall vase of artificial stone and to look outside the chateau into the open, he designed a lawn along with a presidential bench, both of which the President liked very much. Plečnik built three bridges over the chateau stream, which flows into a pond in the eastern part of the grounds. He conceived an almost two hundred metre long brick enclosure wall with a fountain at its raised centre, with decoration atop the wall in the form of heraldic lion heads sculpted by Damjan Pešan. Inside the chateau garden Plečnik designed the War Memorial to the Fallen of the First World War, and placed a fountain in the area before the park entrance, then situating a heraldic lion, by Karel Štipl, above a new trade entrance gate to the chateau. As the chateau stands next to the church, Plečnik established this discreet entry way to the grounds from the street for tradespeople to deliver their services. The entrance was adorned with a statue of a rooster with a cross, modelled after the weather vane from Prague Cathedral, made by his favourite craftsman, Otakar Hátle. Plečnik repeated this motif several times later in Ljubljana as a centerpiece of urban transformation.

After the Velvet Revolution, as a mark of respect to Plečnik, President Václav Havel had the interiors of the chateau renovated and initiated the restoration of the fountain and enclosure wall, including the stone columns that line it.

4

5

6

Lví brána s kašnou

Když byla část původní zdi u Lánské obory vážně narušena, nahradil ji Plečnik v roce 1926 novou, dvě stě metrů dlouhou ohradní spárovanou cihlovou zdí s antickými referencemi. Ta je v pravidelném rytmu traktována dekorativními vázami na atice a pravouhlými zarámovanými průhledy zdí do krajiny, opatřenými mříží. Ve zvýšeném středu zdi je v pěti polích umístěno pět žulových dórických sloupů, zdobených lvími hlavami. Tím je symbolizováno pět zemí první Československé republiky – Čechy, Morava, Slezsko, Slovensko a Podkarpatská Rus. Ze lvích hlav vytéká voda do kamenné mísy a poté pokračuje do půlkruhové terasy obklopené balustrádou z kruhových polosloupů. Šestou lví hlavou, umístěnou v oblém čele terasy a představující již sjednocenou republiku, protéká voda do přilehlého rybníku. Autorem plastik je Damjan Pešan.

The Lion's Gate with Fountain

When a section of original wall beside the Lánský Chateau and park was in serious disrepair, Plečnik replaced it in 1926 with a new, almost two hundred metre long, enclosed brick wall with antique embellishments. The wall runs along a regular rhythm, decorative vases atop, adding rectangular framed openings in the wall, with bars, to allow views into the landscape. In the raised centrepiece of the wall, stand five granite Doric columns decorated with lion heads. They symbolise the five regions of the first Czechoslovak Republic: Bohemia, Moravia, Silesia, Slovakia and Carpathian Ruthenia. Water flows from the lion heads into a stone bowl, flowing on into a crescent-shaped terrace surrounded by a balustrade of circular half-columns, where a sixth lion head representing the united republic is located at the rounded front of the terrace, the water flowing into an adjacent pond. The sculptures were made by Damjan Pešan.

Jože Plečnik (1872–1957)

23. ledna 1872

Narozen v Lublani,
vyučení tesařem v dílně svého otce.

1888–1892

Studium na průmyslové škole v Grazu
a praxe v ateliéru prof. Leopolda Theyera.

1892–1894

Praxe u firmy J. W. Müller ve Vídni.

1894–1895

Práce v soukromém ateliéru
prof. Otto Wagnera ve Vídni.

1895–1898

Studium architektury u prof. Otto Wagnera
na Akademii výtvarných umění ve Vídni.

1898

Jeho diplomní projekt odměněn Římskou cenou –
cestuje do Itálie a Francie.

1900

Pracuje znovu v ateliéru prof. Otto Wagnera.

1901–1911

Vlastní architektonický ateliér ve Vídni.

1911–1921

Profesorem Uměleckoprůmyslové školy v Praze.

1921–1935

Architektem Pražského Hradu.

1921–1956

Profesorem architektury na Univerzitě v Lublani.

1922

Vychází jeho první monografie
z pera Kosty Strajniče.

1942

Vychází kniha *Architectura perennis*
péčí France Stelle.

1948

Prešerenova cena za projekt parlamentu.

1952

Dr. h. c. Univerzity v Lublani a TU ve Vídni
vychází kniha *Napori* péčí France Stelle.
Prešerenova cena za celoživotní dílo.

1953

Čestným členem korespondentem Královského
institutu britských architektů.

7. ledna 1957

Umírá ve svém domě v Lublani.

1967

Výstava ve Vídni s reprízou v Praze v létě 1968.

1979

Vychází kniha *Josip Plečnik – Wiener Arbeiten*
Damjana Prelovška.

1986

Výstava v Centre Georges Pompidou v Paříži.

1995

Výstava na Pražském Hradě.

Jože Plečnik (1872–1957)

23. 1. 1872

Born in Ljubljana; he was then trained as
a joiner in his father's workshop.

1888–1892

Studies at the Industrial School in Graz and
practices at the studio of Prof. Leopold Theyer.

1892–1894

Practices at the J. W. Müller Company in Vienna.

1894–1895

Works in Prof. Otto Wagner's private
studio in Vienna.

1895–1898

Studies under Prof. Otto Wagner at
the Academy of Fine Arts in Vienna.

1898

His diploma project is awarded by the Rome Prize
with travels to Italy and France.

1900

Works again in Prof. Otto Wagner's studio.

1901–1911

Own architectural studio in Vienna.

1911–1921

Professor of the School of Applied Arts in Prague.

1921–1935

Prague Castle Architect.

1921–1956

Professor of Architecture at University of Ljubljana.

1922

His first monograph is edited for the artist Kosta
Strajnič.

1942

Architectura Perennis is published by France Stele
with images from Jože Plečnik.

1948

The Prešeren Award for project of the parliament.

1952

Honorary Doctorate from Universities of Ljubljana
and Vienna, publishes book „Napori“ edited by
France Stelle. The Prešeren Award for life-time work.

1953

Honorary corresponding member of the Royal
Institute of British Architects.

7. 1. 1957

Passes away in his house in Ljubljana.

1967

Exhibition in Vienna, presented also in Prague
in August 1968.

1979

Josip Plečnik – Wiener Arbeiten
is published by Damjan Prelovšek.

1986

Exhibition at the Georges Pompidou Centre in Paris.

1995

Prague Castle Exhibition.

Jože Plečnik na Pražském hradě

Vladimír Šlapeta

HonFAIA, HonFRIBA, profesor FA ČVUT v Praze a FA VUT v Brně, člen Akademie der Künste v Berlíně, český člen týmu pro výstavu Jože Plečnika v Centre Georges Pompidou v Paříži 1986 a v letech 2021–2022 autor následujících Plečnikových výstav, k nimž je vydán tento příležitostný tisk:

– Jože Plečnik a Lány

(Park a letní residence prezidenta republiky, Lány – 5-9 / 2021)

– Jože Plečnik a Praha

(Putovní výstava, instalovaná od října 2020 do října 2022 ve slovinských městech Lublaň, Nove Mesto, Nova Gorica, Krška, Koper, Maribor, Celje, Lendava)

– Jože Plečnik na Pražském Hradě

(Výstava v Teresianu Pražského Hradu a v prostorách nádvoří a zahrad 3-10 / 2022).

Author: Vladimír Šlapeta

Odborný konzultant: Damjan Prelovšek

Recenzenti: Tomáš Rusín, Ivan Wahla

Spolupráce: Václav Beránek, Daniel Ivanov, Oldřich Janota, Ivo Velíšek, Alan Záruba

Grafický design: Alba Design Press

Fotografie: Archiv Pražského hradu, Miroslav Hucek, Damjan Prelovšek, Vladimír Šlapeta, Pavel Štecha

Jazyková redakce: Ludmila Palatová

Anglický překlad: Michael Taylor

Zvláštní poděkování:

Crestyl Real Estate, KKCG Real Estate Group, Penta Real Estate a Skanska Reality

Text © Vladimír Šlapeta, 2022

Foto © Damjan Prelovšek, Pavel Štecha, 2022

1. vydání

Czech Architecture Week, Praha 2022

ISBN 978-80-11-02384-3 (brožováno)

Jože Plečnik at the Prague Castle

Vladimír Šlapeta

HonFAIA, HonFRIBA, professor, FA CTU in Prague and FA BUT in Brno, member of Akademie der Künste in Berlin, Czech member of the team for the Jože Plečnik exhibition at the Centre Georges Pompidou in Paris in 1986 and author of the following Plečnik exhibitions in 2021–2022, for which this occasional print is published:

– Jože Plečnik and Lány

(Park and summer residence of the President of the Republic, Lány – 5-9 / 2021)

– Jože Plečnik and Prague

(Travelling exhibition, installed from October 2020 to October 2022 in the Slovenian cities of Ljubljana, Nove Mesto, Nova Gorica, Krška, Koper, Maribor, Celje, Lendava)

– Jože Plečnik at Prague Castle

(Exhibition in the Teresian of Prague Castle and in the courtyard and gardens 3-10 / 2022).

Author: Vladimír Šlapeta

Consultant: Damjan Prelovšek

Reviewers: Tomáš Rusín, Ivan Wahla

Cooperation: Václav Beránek, Daniel Ivanov, Oldřich Janota, Ivo Velíšek, Alan Záruba

Graphic Design: Alba Design Press

Photography: Archiv Pražského hradu, Miroslav Hucek, Damjan Prelovšek, Vladimír Šlapeta, Pavel Štecha

Czech Editor: Ludmila Palatová

English Translation: Michael Taylor

Zvláštní poděkování:

Crestyl Real Estate, KKCG Real Estate Group, Penta Real Estate and Skanska Reality

Text © Vladimír Šlapeta, 2022

Photo © Damjan Prelovšek, Pavel Štecha, 2022

First edition

Czech Architecture Week, Prague 2022

ISBN 978-80-11-02384-3 (paperback)